

Justitie

Ministerie van Justitie

Directoraat-Generaal Preventie, Jeugd en Sancties

Directie Justitieel Jeugdbeleid

Circulaire

Aan de Raad voor de Kinderbescherming, Hoofdkantoor
De Stichting Adoptievoorzieningen
De Vergunninghouders als bedoeld in artikel 15 Wobka
Adoptieoverleg
VAAN

Onderdeel	Afdeling Juridische en Internationale Zaken	Bezoekadres
Contactpersoon	F.E. Reitsma	Schedeldoekshaven 100
Doorkiesnummer(s)	070 3 70 7759	2511 EX Den Haag
Datum	3 januari 2008	Telefoon (070) 3 70 69 73
Kenmerk	559847/07/DJJ	Fax (070) 3 70 79 75
Aard circulaire	Verlenging en aanpassing beleidsaanwijzing	www.justitie.nl
Geldig van/tot	1 januari 2008 t/m 31 december 2010	
Onderwerp	Omzetting (aanvraag voor een) beginseltoestemming	

Geachte heer / mevrouw,

Hierbij stuur ik u de aangepaste circulaire 'Omzetting (aanvraag voor een) beginseltoestemming'. De geldigheidsduur van de regeling loopt van 1 januari 2008 tot en met 31 december 2010. Ik verwijs u overigens naar de inhoud van de bijgevoegde circulaire.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

de Minister van Justitie,
namens deze,
het plv. hoofd van de afdeling Juridische en Internationale Zaken,

M.C.J. Rozijn

Ministerie van Justitie

Directoraat-Generaal Preventie, Jeugd en Sancties

Directie Justitieel Jeugdbeleid

Circulaire

Aan de Raad voor de Kinderbescherming (landelijk bureau)
De Stichting Adoptievoorzieningen
De Vergunninghouders als bedoeld in artikel 15 Wobka
Adoptieoverleg
VAAN

Onderdeel
Contactpersoon
Doorkiesnummer(s)
Datum
Kenmerk
Geldig van/tot
Onderwerp

Afdeling Juridische en Internationale Zaken
Mw. F.E. Reitsma
070 370 7759 / fax: 070 370 7507
20 december 2007
5519847/07/DJJ
1 januari 2008 t/m 31 december 2010
Omzetting (aanvraag voor een) beginseltoestemming

Bezoekadres
Schedeldoekshaven 100
2511 EX Den Haag
Telefoon (070) 3 70 69 73
Fax (070) 3 70 79 75
www.justitie.nl

Inleiding

Sinds 1 oktober 1998 is volgens de Wet opnemings buitenlandse kinderen ter adoptie ("de Wobka") interlandelijke adoptie door één persoon mogelijk. Dit heeft in de praktijk geleid tot verzoeken van aspirant-adoptieouders om hun aanvraag voor een beginseltoestemming te veranderen in een aanvraag op naam van één (ander) persoon of juist in een gezamenlijke aanvraag (de zgn. 'omzetting'). Omzetting wordt soms ook verzocht nadat een beginseltoestemming is afgegeven.

Ten behoeve van de rechtszekerheid en rechtsgelijkheid van de betrokken aspirant-adoptiefouder(s) werd in de 'circulaire omzetting' (die in werking trad op 4 augustus 2004) aangegeven wanneer omzetting is toegestaan en onder welke voorwaarden. Ondanks die circulaire blijken nog steeds onduidelijkheden te bestaan rond de mogelijkheid van omzetting. Derhalve wordt hierbij de circulaire op enkele punten aangepast. Deze circulaire vervangt de circulaire met kenmerk 5301058/04/DJC en treedt in werking op 1 januari 2008.

'Omzetting' betreft de navolgende situaties:

- a. wijziging van de (aanvraag voor een) beginseltoestemming op naam van één persoon in een aanvraag van twee personen tezamen (van één naar twee);

- b. wijziging van de (aanvraag voor een) beginseltoestemming op naam van twee personen in een aanvraag op naam van één van hen als één persoon alleen (van twee naar één);
- c. wijziging van de (aanvraag voor een) beginseltoestemming van één persoon alleen door de aanvraag van één andere persoon alleen (van de één naar de ander);

Gelet op de definitie van 'aspirant-adoptieouders' in artikel 1 van de Wobka, kan het bij een 'gezamenlijke aanvraag' voorlopig slechts gaan om echtgenoten van verschillend geslacht.¹ Bij een aanvraag van één persoon alleen waarbij op het aanvraagformulier een partner staat vermeld, kan het zowel gaan om één gehuwde, als om een persoon die duurzaam, al of niet in de vorm van een geregistreerd partnerschap, met een andere persoon (al dan niet van gelijk geslacht) tezamen leeft. Indien omzetting wordt verzocht van één persoon alleen naar twee personen tezamen, dan dient bij dat verzoek een kopie van de trouwakte te worden overgelegd.

Uitgangspunten en voorwaarden voor omzetting

Hoofdstuk 2 van de Wobka stelt regels voor het afgeven van de beginseltoestemming. Deze regels, die onder meer zien op het volgen van de verplichte voorlichtingscursus en het instellen van een gezinsonderzoek door de Raad voor de Kinderbescherming ("de Raad"), strekken ter bescherming van het belang van het op te nemen kind. Ook bij de beoordeling van een verzoek tot omzetting dienen de in hoofdstuk 2 van de Wobka gestelde regels als uitgangspunt. In de volgende fases van het adoptietraject is een verzoek tot omzetting mogelijk:

1. vóór de aanvang van de verplichte voorlichtingscursus;
2. tijdens of na het volgen van de verplichte voorlichtingscursus, mits deze gezamenlijk wordt/is gevolgd, maar nog vóór het gezinsonderzoek door de Raad;
3. tijdens het gezinsonderzoek door de Raad, mits de verplichte voorlichtingscursus gezamenlijk is gevolgd en beide aspirant-adoptiefouders betrokken zijn bij het gezinsonderzoek;

¹ Dit zal mogelijk veranderen door het wetsvoorstel tot wijziging van de Wobka betreffende adoptie door echtparen van gelijk geslacht (kamerstuknummer 30551). De inwerkingtreding daarvan is afhankelijk van goedkeuring door de Eerste Kamer en publicatie in het Staatsblad.

4. na het gezinsonderzoek, maar nog vóór de verlening van de beginseltoestemming, mits de verplichte voorlichtingscursus gezamenlijk is gevolgd en beide aspirant-adoptiefouders betrokken zijn geweest bij het gezinsonderzoek;
5. na de verlening van de beginseltoestemming, mits:
 - de verplichte voorlichtingscursus gezamenlijk is gevolgd, en
 - beide aspirant-adoptiefouders betrokken zijn geweest bij het gezinsonderzoek, en
 - de beginseltoestemming niet langer dan anderhalf jaar geleden is afgegeven.

Voorwaarde voor omzetting van de (aanvraag voor een) beginseltoestemming is voorts een *ongewijzigde gezinssituatie* of *ongewijzigde gezinssamenstelling*. Van een gewijzigde situatie of samenstelling is bijvoorbeeld sprake in geval van geboorte van een biologisch eigen kind, een echtscheiding / het verbreken van de relatie of overlijden van een der partners.

Wijziging van de gezinssituatie tijdens de bovengenoemde fases 1 of 2, heeft voor een eventuele omzetting geen gevolgen. Tijdens fase 3 is omzetting slechts mogelijk indien de Raad aangeeft dat dit voor het gezinsonderzoek verder geen moeilijkheden oplevert.² Tijdens de fases 4 of 5 betekent de voorwaarde echter dat omzetting slechts is toegestaan als de gezinssituatie die ten grondslag lag aan het gezinsonderzoek, niet wezenlijk verandert of is veranderd. Een verzoek tot omzetting kan dan ook niet worden toegestaan indien een (nieuw) onderzoek door de Raad noodzakelijk is. Omzetting is daarmee vooral een administratieve aangelegenheid die slechts is toegestaan als de beginseltoestemming niet langer dan 1,5 jaar geleden is afgegeven. Voor alle fases geldt bovendien als voorwaarde dat, in geval er sprake is van partners (genoemd op het aanmeldingsformulier), deze dienen samen te wonen, al dan niet gehuwd of als partner geregistreerd.

Misbruik van omstandigheden

Het spreekt voor zich dat de leeftijdsgrenzen uit de Wobka ook gelden bij de beoordeling van het verzoek om omzetting. Bepalend daarbij is de datum waarop de aspirant-adoptiefouder(s) de oorspronkelijke aanvraag indiende(n).

² Voorwaarden die de Raad kan stellen aan omzetting in fase 3 zijn opschorting van het gezinsonderzoek teneinde de gezinssituatie weer stabiel te laten worden, het verzoeken van bewijs waaruit blijkt dat partners inderdaad met elkaar in het huwelijk zijn getreden, of het alsnog laten deelnemen aan de IBO procedure. Bij de IBO procedure wordt gebruik gemaakt van psychologische vragenlijsten om extra onderzoeksgegevens te genereren in het kader van de vaststelling van bijzondere geschiktheid voor de verzorging en opvoeding van oudere en/of special need kinderen.

Misbruik van de mogelijkheid van omzetting dient uiteraard te worden voorkomen. Misbruik zou aan de orde kunnen zijn als de oorspronkelijke aanvraag om een beginseltoestemming met voorrang is behandeld. Dit gebeurt bijvoorbeeld bij versnelde afname van een IBO onderzoek vanwege de hogere leeftijd van (een van) de aspirant-adoptiefouders.³

Indien een omzetting de leeftijdsgegevens van aspirant-adoptiefouders zodanig wijzigt dat een voorrangsbepaling niet langer opportuun zou zijn, wordt de aanvraag voor een beginseltoestemming in de fases 1 t/m 3 niet langer met voorrang behandeld. Dat wil zeggen dat verdere behandeling plaatsvindt op volgorde van het BKA-nummer (jaar, kwartaal, nummer), net als de andere aanvragen uit hetzelfde kwartaal van een bepaald jaar. De 'normale' behandeling brengt met zich mee dat de aanvrager alsnog de gebruikelijke periode van wachttijd in acht zal moeten nemen vooraleer hij algemene voorlichting kan ontvangen en/of het gezinsonderzoek kan ondergaan dan wel voortzetten. In fase 3 dient de Raad het lopende gezinsonderzoek te staken en weer voort te zetten op het moment waarvan de SAV aangeeft dat de betreffende aspirant-adoptiefouders bij de 'normale' behandeling aan bod zouden zijn gekomen.

Voor de fases 4 en 5 geldt in dergelijke situaties dat het gezinsrapport door de Raad moet worden aangepast zodat daarin juist wordt weergegeven wie na de omzetting de aanvrager(s) is/zijn. In het geval dat het gezinsrapport door de vergunninghouder reeds naar de buitenlandse autoriteit is verzonden met het verzoek om een matchingsvoorstel, zal dit rapport moeten worden teruggezonden zodat de Raad het rapport kan aanpassen. Hierbij zal eveneens de door de omzetting onterecht genoten voorrang worden teruggedraaid.

³ In de Wobka is o.a. bepaald dat de geldigheidsduur van een beginseltoestemming het tijdstip waarop door (een van de) aspirant-adoptiefouders de leeftijd van 46 jaren is bereikt, niet mag overschrijden. Hierdoor worden aspirant-adoptiefouders in de leeftijd vanaf 42 jaar in hun mogelijkheden beperkt. In de Wobka wordt aangegeven dat in geval van 'bijzondere omstandigheden' kan worden afgeweken van de in die wet aan leeftijd gestelde voorwaarden. Welke die bijzondere omstandigheden zijn, wordt nader uitgewerkt in de Richtlijnen opnemings buitenlandse kind ter adoptie (Robka). Bijzondere omstandigheden doen zich onder andere voor wanneer de bereidheid bestaat tot het opnemen van kinderen die minder gemakkelijk plaatsbaar zijn, zoals kinderen in de leeftijd vanaf 2 jaar en special-need kinderen. De combinatie van deze twee belangen heeft er in praktijk toe geresulteerd dat ouders in bedoelde leeftijdscategorie, die verklaren een kind van 2 jaren of ouder te willen opnemen, voorrang wordt verleend bij de behandeling van hun verzoek.

Indien een omzetting de leeftijdsgegevens van aspirant-adoptiefouders juist dusdanig wijzigt dat een beroep op bijzondere omstandigheden moet worden gedaan (dit kan bijvoorbeeld zijn in *situatie a en c* zoals genoemd in de inleiding) dan wordt ook hier, voor zover nog mogelijk, de situatie in overeenstemming gebracht met overeenkomstige zaken zonder omzetting: de aanvraag wordt vanaf dat tijdstip alsnog met de voor die categorie geldende voorrang behandeld. Indien de procedure zich in fase 3 bevindt en niet deel is genomen aan de IBO procedure, dienen aspirant-adoptiefouders alsnog deze procedure moeten volgen.

Procedurele consequenties

Omgezette zaken zullen geregistreerd blijven onder het oorspronkelijke BKA nummer. De omzetting wijzigt niet de afgiftedatum van de (oorspronkelijke) beginseltoestemming. Wanneer niet aan de in deze circulaire gestelde eisen is voldaan, wordt een verzoek om omzetting afgewezen. Men kan dan de oorspronkelijke situatie (indien nog mogelijk) handhaven of een nieuwe beginseltoestemming aanvragen.

Aan een eventueel nieuw verzoek om een beginseltoestemming wordt een nieuw BKA-nummer toegekend. Het nieuwe verzoek wordt beoordeeld op dezelfde wijze als overige aanvragen die in hetzelfde kwartaal bij de Stichting Adoptievoorzieningen (SAV) zijn ingekomen.

Een verzoek tot omzetting is een verzoek in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. Tegen het besluit van de Minister staat derhalve de mogelijkheid van bezwaar en beroep open.

Indiening van een verzoek

Een verzoek tot omzetting dient schriftelijk, door beide partners ondertekend, te worden gedaan en dient te worden gericht aan:

*Ministerie van Justitie
p/a Stichting Adoptievoorzieningen
Postbus 290
3500 AG Utrecht*

De Minister van Justitie,
namens deze,
de directeur-generaal Preventie, Jeugd en Sancties,

E.M. ten Hoorn Boer